

Musikterapiuge i Finland

Sarah Helander
musikterapeut og research fellow,
The Louis Armstrong Center for
Music and Medicine, Mount Sinai
Hospital, New York,
sarah.helander.mt@gmail.com

Sidste uge i april 2022 blev der afholdt en international musikterapiuge i Helsinki, Finland, hvor to internationale konferencer, der var udskudt på grund af covid-pandemien, var slået sammen. Den finske musikterapiforening, Jyväskylä Universitet, Helsinki Universitetshospital og børnepsykiatrien stod bag disse inspirerende dage.

Den første børne-musikterapikonference

Ugen startede med den første internationale konference for børnemusikterapi med musikterapeut Dr. Hanna Hakomäki som formand og inspirator bag dette nye koncept. Med udgangspunkt i temaet "Helse for børn gennem musik" havde den første dag fokus på internationalt musikterapeutisk arbejde i pædiatrien (børn i alderen 0-15 år), og dag to omhandlede musikterapi i børnepsykiatrien (børn i alderen 0-12 år).

Byggeriet af det nye børnehospital i Helsinki inspirerede den finske musikterapiforening til at invitere studerende, forskere og kliniker fra hele verden til at mødes og diskutere

musikterapiens potentiale til at bidrage til børns mentale og somatiske helse. Det nye børnehospital blev åbnet i september 2018 og blev udvalgt som vinder af Finlandia-prisen for arkitektur samme år. Konferencen bød på en virtuel rundvisning på det nye børnehospital, som fremhæver et behageligt miljø for børnepatienter og deres pårørende med gennemsigtighed og farverighed. På programmet var også musikalsk optræden med sang og dans med Mumitøjdyr udført af børn fra Juvenalia Musikskole og "Lied-Duo'erne" fra Vantaa Musikskole.

Fokus på neurovidenskab og smertebehandling

Konferencedagene var fyldt med inspirerende oplæg og workshops fra mange forskellige lande og gav mulighed for at udveksle erfaringer og nye ideer. Keynote-oplæggene skabte et interessant udgangspunkt for de andre oplæg i løbet af dagen. Dr. Friederike B. Haslbeck fra Zürich Universitet og Universitetshospital åbnede den første dag med et oplæg om, hvordan kreativ musikterapi kan fremme hjernefunktion og hjernestruktur hos for tidligt fødte børn gennem 'infant-directed humming and singing' og afslappende monochord-lyde. Professor Minna Huotilainen fra Helsin-

ki Universitet talte om neurovidenskabens betydning for forståelsen af læring. Dr. Cheryl Dileo, professor og grundlægger af The Arts and Quality of Life Research Center ved Temple Universitet, diskuterede vigtigheden af at tale om og forstå smerte og smertebehandlingsmetoder. Disse temaer gik igen i andre oplæg og gav mulighed for fortsat diskussion om blandt andet tværfagligt samarbejde og familiecentreret musikterapi. Brugen af billedsprog og sangtegnning blev også udforsket i flere oplæg og workshops som metoder til interaktion, inklusion og læring i musikterapi.

Interaktion og interventioner

Med udgangspunkt i temaer om interaktion og relation i musikterapi diskuterede flere oplægsholdere børns udvikling, specielt børn med særlige behov, udfordringer eller traumer. Dag to begyndte med et keynote-oplæg af professor Gro Trondalen fra Norges Musikhøgskole om vigtigheden af tillid i arbejdet med teenagere inden for området mental sundhed. Dr. Mari Tervaniemi fra Helsinki Universitet fortsatte med en diskussion om børns musikalske læring ud fra et hjerneforskningsperspektiv. Professor Karin Schumacher fra Berlin Universitet talte om udviklingen af interpersonelle relationer i den tidlige barndom og betydningen af dette i musikterapien. På baggrund af

den nuværende situation i Ukraine var musikterapeutiske interventioner i traumebehandling et særligt vigtigt tema under konferencen. Blandt andet præsenterede musikterapeut Hillevi Torell fra Sverige Røde Kors' musikalske interventioner og familieinkludering i traumebehandling med børn og reflekterede over arbejdets påvirkning på musikterapeuten med fokus på egenomsorg og kulturmøder.

Magisk levende musik

Konferencen afsluttedes med en unik musikalsk oplevelse på Helsinki Musikkhus. Dirigent Tuomas Törmä og Länsi Uudenmaan Musikskoles Symfoniorkester indbød til en musikalsk og visuel rejse med "Den magiske luftballon" skabt af forsker, musikterapeut, musiker og komponist Ilan Sanfi fra Danmark. Det var en fantastisk oplevelse endelig at høre livemusik igen og sammen opleve musikkens muligheder og betydning, som er grundlaget for vores musikterapiarbejde. Dr. Hanna Hakomäki beskrev konferencen med ordene "den varme og glade atmosfære var enestående, og vi vil alle huske dette i lang tid. Vi plantede frø til ny viden, samarbejde, venskab og kærlighed i alle dens dimensioner".

Den tiende nordiske musikterapi-konference

Koncerten var også åbningsceremonien for den tiende nordiske musikterapi-konference. Begge konferencer var blevet udskudt flere gange på grund af pandemien, og arrangørerne havde besluttet at slå konferencerne sammen til en fælles musikterapiuge. Den nordiske musikterapi-konference var præget af glæden ved at kunne mødes fysisk og samles for at dele, lære og fejre udviklingen af musikterapi-forskning og praksis. Konferencens tema, "Music therapy – Adapting Approaches for Health" havde til formål at fremhæve og diskutere de fleksible og unikke kvaliteter, muligheder og fordele ved musikterapi i spektret fra forebyggende til rehabiliterende sundhed.

COVID-19-pandemien har været en særlig tid med nye erfaringer med hensyn til musikterapiens fleksibilitet og musikterapeuters muligheder for at tilpasse sig nye terapeutiske værktøjer, teknologier og metodiske løsninger. Konferencen gav lejlighed til at diskutere, hvordan musikterapien kan tilpasses og udvikles, frem for alt med udgangspunkt i de behov og udfordringer, der er opstået i nutidens samfund, og hvordan vi fortsætter arbejdet fremadrettet. Hvilke nye strukturer og metoder vælger vi at fortsætte med? Hvad vælger vi at "gå tilbage til" i vores arbejde?

En hybrid konference

Konferencens struktur var udvidet med muligheden for at deltage og præsentere online. Konferenceplanlæggerne Esa Ala-Ruona og Mikaela Leandertz ønskede at sikre, at et videnskabeligt program kunne være tilgængeligt, hvis COVID-19-rejserestriktioner skulle forhindre folk i at rejse til konferencen. Leandertz udtrykte: "jeg tænker, at mange kan relatere til ønsket om at have en 'normal' konference og at være lidt udmattede af virtuelle arrangementer og foredrag. Så vi tog beslutningen om at organisere en hybrid begivenhed for at imødegå tidens usikkerhed og for at sikre et trykt fællesarrangement for dem, der kunne rejse til Helsinki". Oplægsholdere havde mulighed for at præsentere fysisk, indsende en optagelse af deres præsentation til online-biblioteket eller begge dele. Keynote-oplæggene blev live-streamet dagligt, og optagelser af disse var også tilgængelige i online-biblioteket.

Udvikling og tværfaglighed

Konferencen startede med et plenum om tværfaglighed og udvikling af musikterapi i dagens samfund. De efterfølgende oplæg gav plads til diskussion og udveksling af erfaringer, der både kunne vise den bredde og det fællesskab, som musikterapiarbejdet indebærer.

Blandt andet var der fokus på etiske udfordringer, assessment og tværfagligt samarbejde i musikterapiarbejde og forskning. I tillæg diskuteredes mulighederne og udfordringerne ved, at musik ikke kun er en del af musikterapeuternes praksis, men at musik også kan bruges af andre faggrupper og i andre sammenhænge. Med nye udfordringer og muligheder under pandemien var også betydningen af og udfordringer i samarbejdet med andre faggrupper fremhævet. Flere oplæg præsenterede inddragelse og inspiration af metoder og interventioner fra andre områder, som kan bruges i tværfagligt samarbejde. Nogle oplæg diskuterede også egenomsorg og musikkens betydning for musikterapeuterne selv i deres arbejde, udvikling af professionelle identitet og egenomsorg.

I løbet af musikterapiugen præsenteredes musikterapiarbejde i Finland fra mange forskellige perspektiver, blandt andet fra Nyanssi Therapy Center, et tværfagligt center som tilbyder musikterapi, danse-bevægelsesterapi, psykoterapi, vibroakustisk terapi, fysioakustisk behandling og traumepsykoterapi. Musikterapi i Finland begyndte i 1970'erne, og det har været en tid med dynamisk og aktiv udvikling af klinisk træning, forskning og praksis. I modsætning til andre kreative terapier i Finland har musikterapi været en akademisk disciplin lige fra begyndelsen. Finland har arrangeret nordiske musikterapi kongresser (1997 og 2012) og en europæisk musikterapi kongres (2004). Den første nordiske musikterapi konference fandt sted i Sandane, Norge, i 1991, og nu - 31 år senere - mødtes 130 in-person, 197 inkluderet online-deltagere, fra 27 lande på Scandic Marina Congress Center i Helsinki.

Sarah Helander, forfatter af denne artikel, præsenterede i løbet af ugen to oplæg med fokus på implementering af musikterapiinterventioner på en ambulant kemoterapiafdeling og en intensivafdeling for pædiatriske patienter i Peru og brug af musik i samfundsbaseret mental sundhed og psykosocialt støtteprogram i flygtningelejre i Grækenland.

En betydningsfuld konference

Arrangørerne havde gjort et fantastisk stykke arbejde med musikalske indslag, et alsidigt videnskabeligt program, god mad og en smuk udsigt over Helsinki. Dagene begyndte med musikalske indslag af musikerne Eva Våljaots og Robbie Sherratt, og sluttede med mere livemusik, dans og samvær.

Der var stor glæde og taknemmelighed over at kunne mødes igen og få mulighed for at snakke i pauserne og interagere, som mange har manglet under perioden med zoom-møder og fjernarbejde. Det var betydningsfuldt at mærke støtten i vores musikterapi-netværk, især for mange, der arbejder eller har arbejdet alene under pandemien. Det føltes usædvanligt, men vigtigt, at samles. Mikaela Leandertz opsummerede: "Jeg er glad for, at mange ønskede at deltage igen! Jeg er også glad for, at onlinemateriale blev gjort tilgængeligt til denne konference, da det gav flere mennesker adgang til det fantastiske videnskabelige program for NMTC 2022. Vi var sikre på, at vi havde truffet de rigtige beslutninger vedrørende vores hybride konferencemodel."

Næste nordiske musikterapi konference finder sted i Danmark i 2024. Hvorhenne og hvornår den næste internationale konference for børns musikterapi finder sted, er endnu ikke fastlagt.

